

RAAM, SLEUTEL

Robbert Welagen,
Nijgh & Van Ditmar,
208 blz., € 18,50.

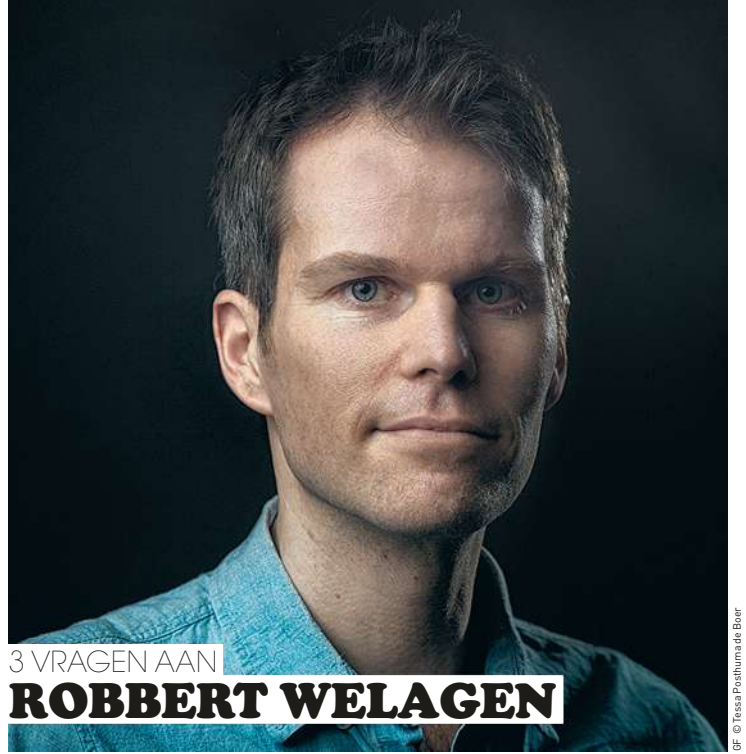

Eerste zin *Ze kwamen vroeg, om tien uur in de ochtend.*

Karlijn heeft net haar debuutroman uit wanneer er een tv-journaliste met een cameraploeg op bezoek komt. Het wordt een enthousiast gesprek, vol leven en liefde. Wanneer de gasten vertrekken, gaat Karlijn even mee naar buiten. Te laat herinnert ze zich dat ze een raam heeft opengezet, en voor haar neus waait de voordeur in het slot. Met de gsm van de buurvrouw belt ze naar haar vriend Arne, een leraar, die net even vrij heeft op school en haar zijn sleutel wel zal komen brengen. Ze zullen elkaar ergens halverwege ontmoeten, spreken ze af, waarna hij op zijn fiets springt en zij begint te wandelen. Tot ze ziet dat er een ongeluk is gebeurd. Arne is overreden door een bestelbusje.

Robbert Welagens roman *Raam, sleutel* gaat over de verwarring waardoor Karlijn de maanden na Arnes dood overspoeld raakt. Ze voelt zich schuldig voor de dood van haar vriend, een schuld die nog zwaarder wordt wanneer ze inziet dat die deur niet was dichtgewaaid als ze niets had gevoeld voor de journaliste die haar had geïnterviewd, Hanna dus, die haar hand sensueel op Karlijns knie had laten rusten na het gesprek. Als ze niet toegegeven had aan die flirterigheid, was Arne misschien nog in leven. Maar ze blijft toegeven, keer op keer, en Hanna en zij worden geliefden.

Welagen is een schrijver van de stilte. Veel gebeurt er niet in zijn boeken, en op nietszeggende smalltalk kun je zijn personages niet betrapen. Veeleer staan kleine gebaren centraal, zoals Karlijns obsessie met het uitgummen van het verleden. Het notitieboekje dat ze volschreef tijdens de voorbereiding van haar debuut gumt ze weer helemaal leeg. En ook de passages die Hanna in bepaalde van haar romans heeft onderlijnd en die Karlijn al te veel aan hun eigen situatie doen denken moeten eraan geloven. Dat zij samen een fietsvakantie maken, dat Bernhard Schlink in *De voorlezer* beschrijft hoe zijn twee prille geliefden dat ook doen en dat Hanna net die passages heeft onderlijnd, kan toch geen toeval zijn? Verwacht echter geen bovenzintuiglijke verrassingen of verklaringen. Zo'n schrijver is Robbert Welagen niet. Nee, de enige mysteries die je in zijn boeken aantreft, gaan over het onbekende in onszelf, over liefde, rouw en herbeginnen, en hoe de literatuur een soort wonderzalf kan zijn. MARNIX VERPLANCKE

3 VRAGEN AAN

ROBBERT WELAGEN

1 Als mens moet je ruimte innemen, zegt de zus van Karlijn, zoniet neemt een ander die wel voor jou in. Jouw personages willen toch net geen ruimte innemen? Liefst van al zouden ze verdwijnen, lijkt me.

ROBBERT WELAGEN: Een van mijn vorige boeken heeft de titel *Het verdwijnen van Robbert*. Ik heb er dus wel iets mee, ja. Wat mij fascineert, zijn mensen die in een tussenfase zitten. Hun oude leven is voorbij en hun nieuwe leven is nog niet begonnen. Dan bestaan ze even niet en zijn ze verdwenen. Mensen zijn dan heel kwetsbaar omdat hun zekerheden weggefallen zijn. Karlijn vergelijkt zichzelf met een mannetjeseend die in de rui zijn prachtige verenkleed verliest en tot hij nieuwe veren heeft niet kan vliegen. In de tussentijd is die eend heel kwetsbaar en verschuilt hij zich. Over zulke eenden schrijf ik het liefst. Ik denk dat dat een reactie is op onze exhibicionistische tijden, waarin mensen de hele tijd etaleren wat hen overkomt en bezighoudt. Soms vertellen schrijvers wel heel erg veel over hun privéleven in een interview. Hoef ik dat wel te weten? Te veel kennis doodt de verbeelding.

2 Misschien snap je dan meer van het boek?

WELAGEN: 'Ik las onlangs Nan Shepherds *De levende berg*. Ik weet heel weinig over die vrouw, maar de paar gegevens die ik heb, zijn voor mij genoeg. Ik weet dat ze in een Schots dorpje heeft gewoond en er les gaf, en dat ze heel vaak ging wandelen op de berg uit die titel. Die paar gegevens en een kleine zwart-witfoto bieden me net voldoende om haar fascinerend te laten blijven. Godzijdank heeft zij niets op Facebook of Twitter kunnen zetten aangezien ze in 1981 is gestorven.

3 Om terug te keren naar het tussen levens in zitten: 'Uit hoeveel levens bestaat een mensenleven?' vraagt Karlijn zich af. Is het leven geen lange lijn doorheen de tijd?

WELAGEN: Ik heb altijd de indruk dat mijn leven uit verschillende fasen bestaat. Soms herken ik mezelf niet in zaken die ik vroeger heb gedaan. Op een en dezelfde dag verliest Karlijn haar vriend bij een verkeersongeluk en voelt ze voor het eerst iets voor een vrouw. Hoe word je dan de volgende dag wakker? Toch echt alsof je aan een nieuw leven begint. We denken graag aan onszelf als mensen uit één stuk, maar ik denk dat de realiteit anders is. (M.V.)